

TÁRSASTÁNC

BEVEZETÉS

A tánc ágak közül – akárcsak egész Európában – Magyarországon is a társastánc oktatásának vannak a legrégebbi hagyományai. A reneszánsz korától kezdve találunk adatokat arra vonatkozóan, hogy egy-egy olasz, francia később főleg német táncmester elvetődött a magyar királyi és nemesi udvarokba, a kialakuló városokba. Magyar táncmesterekről a XIX. század első felétől kezdve beszélhetünk. Az 1950-es évek végétől érződik a társastánc támogatottsága. A versenytánc esztétikus formáival, kis közösségekben folyó művészi nevelő hatásával jól illeszkedett be a hazai amatőr művészeti tevékenységformák közé. Az 1970-es évek elejétől a csoportos nevelés és a művészi megnyilatkozás segítése érdekében a formációs táncokkal való foglalkozás is előtérbe került. A művészeti munka eljuttatja a tanulót az alkotó munkához, amely hozzájárul a harmonikus, érzelmileg gazdag személyiség kialakításához.

AZ ALAPFOKÚ TÁNCMŰVÉSZETI OKTATÁS KÖVETELMÉNYEI

A társastánc tananyag célja, hogy törekedjen a táncművészet, azon belül a társastánc minél teljesebb megismerésére, segítse sajátos eszközeivel a tanulók személyiségének formálását.

A tananyag feladata:

Ismertesse a tanulóval

- a társastánc alapjait,
- technikai elemeit,
- a mozgás kapcsolatát a zenével,
- a kombinációk és etűdök, koreográfiák megfelelő kivitelezését.

Alakítsa ki a tanulóban

- a rendszeres munka természetes igényét,
- a megfelelő munkafegyelmet,
- az esztétikai érzéket,
- az önkontroll alkalmazását.

Fejlessze a növendék

- fizikai állóképességét,
- tánc iránti szeretetét,
- ritmusérzékét,
- technikai tudását,
- koncentrálókéességét,
- tér-és formaérzékét,
- stílus érzékét,
- előadói készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a társastánccal kapcsolatos események, bemutatók megtekintésére, elemzésére,
- a viselkedéskultúra alapszabályainak és magatartásformáinak alkalmazására a mindennapi életben és a társas érintkezésben,
- a táncművészeti előadások látogatására,
- a televízió táncos műsorainak figyelemmel kísérésére.

Tudatosítsa a tanulóban, hogy a tánc tanulás fejleszti

- akaratát,
- ízlését,
- állóképességét,
- mozgáskoordinációját,
- alkalmazkodóképességét,
- személyiségét.

A TÁRSASTÁNC TANTÁRGYAI ÉS AZOK ÓRASZÁMAI

A képzés ideje: általános iskola 7. évfolyamának második félévében.

Társastánc kiegészítő tantárgyai:

Viselkedéskultúra: célja, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a mindennapi élet és a társas érintkezés viselkedéskultúrájának alapszabályait és magatartásformáit.

Tánc történet: cél, hogy minden táncal foglalkozó tanuló ismereteket szerezzen a tánc kialakulásáról, fejlődéséről, múltjáról, jelenéről.

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló ismerje:

- a társastánc alapfogalmait, alapmozdulatait,
- a magyar és más népek táncainak alaplépéseit..
- a standard táncok (angol keringő, tangó, bécsi keringő, slow fox, quikstep) alapmotívumait,
- a latin – amerikai táncok (samba, cha-cha-cha, rumba, paso doble, jive) alap motívumait.

Legyen képes:

- zenére, énekre ritmikus mozgást végezni,
- a tanult játékos táncok csoportos bemutatására.
- a tanult táncok pontos, stílusos eltáncolására,
- páros és csoportos feladatok végrehajtására.

TÁRSASTÁNC

Az egymásra épülő, folyamatos motívumok juttatják el a tanulót az egyre magasabb színvonalú táncstudáshoz.

Az évfolyam táncismerete a minimum anyagot jelöli meg. A tanulók képessége és a szaktanárok belátása alapján bővíthető.

Adott évfolyam feladata:

Ismertesse meg a tanulóval:

- Standard és latin-amerikai táncok alapmotívumait
- A helyes ritmus és súlyhasználatát
- Koordinált mozgást és újonnan tanult táncok ritmikáját, jellemző stílusjegyeinek használatát

Fejlessze a tanulót:

- Ritmusérzéklet
- Hallását
- Zenére való alkalmazkodását
- Képességét
- Fizikai állóképességet
- mozgás memóriáját
- koncentráció képességét

Ösztönözze a tanulót:

- a közösségi munkára
- az aktív részvétel igénye az iskolán kívüli alkalmakon való részvételre (egyéb táncesemények)
- érzelmi nyitottságra
- az egészséges életmódra
- igényes munkára

Tánctechnika

Izolált (függetlenített) testrész gyakorlatok

- fej
- váll
- mellkas
- medence
- törzs
- kéz
- lábfő

Ritmikai gyakorlatok

Ritmusgyakorlatok

- Ritmusjárás, taps
- Az adott tánc motívumainak ritmusképlete tapssal, járással

Tempógyakorlatok

- visszhang
- accelerando –ritardando

Alaplépések és táncok

Társastáncok kezdőknek

- Foxtrott
- Angol keringő
- Tangó
- Bécsi keringő
- Slow fox
- Samba
- Cha-cha-cha
- Rumba
- Jive
- Polka motívumok (páros jobbra forgó polka, rézsut haladó polka, páros jobbra forgó galopp)

Az adott évfolyam követelményei:

- Standard és latin-amerikai táncok alapmotívumai
- A tanult táncok pontos, stílusos eltáncolása
- Páros és csoportos feladatok végrehajtása
- Térformák pontos és helyes alkalmazása

Beszámoló formái:

- havi beszámoló: a tanult táncok bemutatása
- év végi bemutató: a tanult táncok koreográfiájának bemutatása

A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze. A bemutatás párosan és csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Értékelés formája:

A tudás érdemjegyek tartalmi értékelése:

5 (jeles): osztálya teljes tananyagát biztonsággal elsajátította, a gyakorlatok technikai kivitelezése osztálya szintjének megfelelően maximálisan tökéletes, mozgása harmonikus és koordinált, térben biztonságosan tájékozódik, a zene és a tánc összhangjában esztétikus látványt nyújt, előadásmódja a tanult stílusoknak megfelelő.

4 (jó): osztálya tananyagának 80%-át változón fejlődő teljesítménnyel sajátította el, a tanult gyakorlatok technikai kivitelezése nem teljes mértékben tökéletes, térben kissé bizonytalanul tájékozódik, mozgása nem mindig biztonsággal koordinált, a zene és tánc összhangjának kevésbé harmonikus összehatásaként látványa néha nem esztétikus, előadásmódja nem teljesen stílusos.

3 (közepes): osztálya minimum tananyagát lassan sajátította el, fejlődése változó, a tanult gyakorlatok technikai kivitelezésében bizonytalan, térben többnyire rosszul tájékozódik, mozgása nagyrészt koordinálatlan, muzikalitása hiányában a zene és tánc nincs összhangban, mozgása nem harmonikus, látványa nem esztétikus, előadásmódja ennek megfelelően nem stílusos.

2 (elégséges): osztálya minimum követelményét sem képes megtanulni, nem fejlődik, a tanult gyakorlatokat nem képes kivitelezni, térben nem tud tájékozódni, a zene és a tánc bántóan

nincs összhangban, látványa diszharmonikus, mindezek következtében előadásmódja „paródia-szerű”. Az ilyen képességű növendéket alkalmatlansága miatt el kell tanácsolni!

1 (elégtelen): az évfolyam előírt anyagát nem végezte el.

A szorgalom jegyek tartalmi értékelése
(fontos szempont a csoportmunka figyelembevétele)

5 (példás): folyamatosan kiemelkedő munkát végez, társas kapcsolatában húzóerőt jelent osztályában, együttműködik tanárával, segíti és ösztönzi társai munkáját, szorgalmában példamutató, előadásokon kiváló produkciót nyújt.

4 (jó): munkájában képességeinek megfelelően igyekszik jól teljesíteni, társas kapcsolatában együttműködő, tanárának maximális jóindulattal akar megfelelni, szorgalmas, az előadásokon nyújtott produkciójában megbízható.

3 (változó): munkájában szívesen lustálkodik, társaival többnyire fegyelmezetlen, csak szigorú tanári ráhatásra hajlandó úgy dolgozni, hogy osztálya együttes összképét ne rontsa el túlságosan, előadásokon rendszeresen téveszt. Ez az a növendék, akit nem esztétikus látványa miatt, hanem fegyelmezés céljából állítanak az első sorba.

2 (hanyag): munkája egyáltalán nem érdekli, megbízhatatlan, feladatait nem végzi el, társai munkáját csak zavarja, előadásokon mindent elront.

VISELKEDESKULTÚRA

A növendék ebben a korban (13-14.év) igényli a legjobban a segítséget a mindennapok gyakorlásához.

A különböző témaköröket tanár által irányított beszélgetés formájában ajánlott feldolgozni.

Célja, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a mindennapi élet és a társas érintkezés viselkedéskultúrájának alapszabályait és magatartásformáit.

A tantárgyának feladata:

- a tanuló ismerje a mindennapi élet és társas érintkezés alapszabályait , magatartásformáit
- a tanuló legyen képes az elsajátított viselkedéskultúra gyakorlati alkalmazására

Fejlessze a tanuló:

- kultúráját
- közösségben való viselkedését
- ízlését, kritikai érzékét

Ösztönözze a tanulót:

- a közösségi kultúra értékei iránt
- a helyes illemszabályok betartására

Témakörök:

- Viselkedés általános szabályai
- Köszönés, megszólítás, tegezés, magázás
- Bemutatkozás, bemutatás, kézfogás, kézcsók
- A bocsánatkérés formái, a pontosság
- Viselkedés táncos alkalmakkor (felkérés, lekérés, leköszönés)
- Társalgás
- Öltözködés, divat
- Testápolás, kozmetika, ékszerek
- Kirándulás
- Megjelenés, viselkedés étteremben
- Megjelenés, viselkedés színházban, moziban, hangversenyen
- Étkezés, helyes tartás ülés közben
- Mit mivel, hogyan eszünk?
- Vendégségben, vendéglátás, ünnepi alkalmak
- A rágógumi
- Utazás
- Telefonálás, levelezés
- Ajándékozás
- Nemzeti sajátosságok

A számonkérés formája:

A tanulók havonta az órai munka alapján, év végén vizsgateszt kitöltése során adnak számot tudásukról. A teszt anyagát szaktanár állítja össze, s az elért eredmény szerint osztályoz 1-5-ig terjedő érdemjeggyel.

Az értékelés szempontjai:

- a táncos alkalmakkor való viselkedés szabályainak ismerete
- tájékozottság a köznapi élet illemtanában.

Értékelés formája:

A tudás érdemjegyek tartalmi értékelése:

5 (jeles): osztálya teljes tananyagát biztonsággal elsajátította, a gyakorlatok technikai kivitelezése osztálya szintjének megfelelően maximálisan tökéletes, mozgása harmonikus és koordinált, térben biztonságosan tájékozódik, a zene és a tánc összhangjában esztétikus látványt nyújt, előadasmódja a tanult stílusoknak megfelelő.

4 (jó): osztálya tananyagának 80%-át változóan fejlődő teljesítménnyel sajátította el, a tanult gyakorlatok technikai kivitelezése nem teljes mértékben tökéletes, térben kissé bizonytalanul tájékozódik, mozgása nem mindig biztonsággal koordinált, a zene és tánc összhangjának kevésbé harmonikus összhatásaként látványa néha nem esztétikus, előadasmódja nem teljesen stílusos.

3 (közepes): osztálya minimum tananyagát lassan sajátította el, fejlődése változó, a tanult gyakorlatok technikai kivitelezésében bizonytalan, térben többnyire rosszul tájékozódik, mozgása nagyrészt koordinálatlan, muzikalitása hiányában a zene és tánc nincs összhangban, mozgása nem harmonikus, látványa nem esztétikus, előadasmódja ennek megfelelően nem stílusos.

2 (elégseges): osztálya minimum követelményét sem képes megtanulni, nem fejlődik, a tanult gyakorlatokat nem képes kivitelezni, térben nem tud tájékozódni, a zene és a tánc bántóan nincs összhangban, látványa diszharmonikus, mindezek következtében előadásmódja „paródia-szerű”. Az ilyen képességű növendéket alkalmatlansága miatt el kell tanácsolni!

1 (elégtelen): az évfolyam előírt anyagát nem végezte el.

A TÁNC TÖRTÉNET FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

A tánc történet tanítása az általános iskola 7. évfolyamában történik minden tanszakon, heti 1 órában. A tanulók ekkor már rendelkeznek a tantárgy befogadásához szükséges megfelelő történelmi, irodalmi, zenei és művészettörténeti ismeretekkel.

A tánc történet oktatásának célja, hogy a tanulókat szakmai ismereteikre alapozva ismertesse meg az egyetemes és nemzeti tánc történeti folyamatokkal, a táncművészeti kimagasló alkotó egyéniségeinek munkásságával, a táncirodalom néhány alapvető művével, továbbá fejlessze ízlésüket és ösztönözze őket arra, hogy a táncművészet értő és élvező befogodójává váljanak, valamint ismereteket szerezzen a tánc kialakulásáról, fejlődéséről, múltjáról és jelenéről.

A tantárgy feladata

Ismertesse meg a tanulóval:

- a tánc művészi és közhasznú formáit,
- a társasági táncélet alkalmait,
- a színpadi táncművészet legfontosabb ágazatait és korszakait,
- az egyetemes és nemzeti táncművészet legjelentősebb művészeinek pályáját,
- az egyetemes és nemzeti táncművészet néhány alaplátványát, s ezek elemzésén keresztül a táncirodalom különböző stílusait.

Alakítsa ki a tanulóknál:

- az esztétikai érzéket,
- a művészetek befogadására nyitott attitűdöt,
- fogékonyságot a múlt és a jelen értékeinek befogadására.

Fejlessze a tanuló:

- nem verbális megnyilvánulások iránti fogékonyságát,
- a tánc komplexitásából adódóan a táncművészetek (zene, képzőművészet, színház) iránti érzékenységét,
- vizuális memóriáját,
- képzelőerejét.

Ösztönözze a diákokat:

- a rendszeres társasági és színházi táncesemények látogatására,
- az iskolán kívüli tánceseményeken való részvételre,
- a rádió és televízió táncos-témájú műsorainak figyelemmel kísérésére.

Tudatosítsa a tanulóknál:

- a tánc történeti ismeretek fejlesztik a személyiségét, az ízlését és fogékonyságát általában a művészetek, különösen az előadóművészetek iránt.

A köznapi és művészi mozgás

Tér – idő – erő – kifejezés

A közhasznú és művészi tánc

A tánc és a társművészetek

A tánc történet főbb korszakai, a tánc társadalmi szerepének változásai:

- a tánc és a vallások, rítusok (őskor, ókor)
- a tánc és a szórakozás, a tánc és a reprezentáció (ókor, középkor, reneszánsz, barokk)
- a színpadi táncművészet kialakulása (udvari balett)

A SZÁMONKÉRÉS FORMÁJA

A tanulók minden hónapban és év végén vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze. A minősítésre, az osztályzásra a szaktanár jogosult.

Az év végi osztályzatnak döntően az év közbeni munkán kell alapulnia. A tanuló teljesítményében nem az elsajátított lexikális tudást kell értékelni, hanem a tánc sajátosságaira való érzékenységet, a kialakult stílusismeretet, a szakmai szókincs és fogalomkészlet elsajátítását.

Az értékelés szempontjai:

- az adott évfolyam tananyagának ismerete,
- a művészetek iránti érzékenység, kreativitás.